

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.
przy uczestnictwie R. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 października 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt V Ga [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestnika**
postępowania koszty postępowania kasacyjnego w kwocie
240 (dwieście czterdzieści) zł

UZASADNIENIE

E. Spółka Akcyjna z siedzibą w G. wniosła o ustanowienie na prawie użytkowania wieczystego, przysługującego R. sp. z o.o. z siedzibą w O. na bliżej opisanej we wniosku nieruchomości Skarbu Państwa, służebności przesyłu polegającej na znoszeniu przez wieczystego użytkownika oddziaływania bliżej opisanej dwutorowej elektroenergetycznej linii napowietrznej wysokiego napięcia usytuowanej na działce przylegającej do przedmiotowej nieruchomości. Postanowieniem z dnia 19 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy w O. oddalił wniosek. Apelacja wnioskodawcy została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w O.

z dnia 9 lutego 2021 r. Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Istotne zagadnienie prawne przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania odnosi się do charakteru i zakresu służebności przesyłu jako służebności czynnej i dotyczy tego, czy zgodnie z art. 305¹ k.c. oraz art. 305² § 1 k.c. w postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu sąd jest uprawniony do ustanowienia tej służebności na nieruchomości, na której nie jest usytuowana żadna infrastruktura przesyłowa w postaci słupów czy linii kablowej, ale na którą rozciąga się strefa ochronna.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju

prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy kierowaniu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Skarżący nie uczynił zadość tym wymaganiom. Przedstawiona przez skarżącego wątpliwość co do zakresu obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu i charakteru tej służebności jako służebności czynnej została już rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15, OSNC 2016, Nr 12, poz. 144, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2016 r., V CSK 531/15, OSNC-D 2018, nr A, poz. 14, z dnia 9 sierpnia 2016 r., II CSK 770/15, niepubl., z dnia 20 kwietnia 2017 r., II CSK 505/16, niepubl., z dnia 10 listopada 2017 r., V CSK 33/17, niepubl., z dnia 17 maja 2018 r., IV CSK 604/17, niepubl., z dnia 13 czerwca 2018 r., III CZP 118/17, niepubl., z dnia 31 stycznia 2019 r., III CSK 195/18, niepubl., z dnia 5 grudnia 2019 r., III CZP 20/19, niepubl.). Wyjaśniono, że zakres obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu, będącą służebnością czynną, ustanowioną dla urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej, obejmuje uprawnienie przedsiębiorcy przesyłowego, na rzecz którego ustanowiono służebność, do podejmowania określonych czynności dotyczących nieruchomości obciążonej. Nie obejmuje natomiast innych jeszcze ograniczeń prawa własności, będących następstwem oddziaływania urządzeń przesyłowych na otoczenie, polegających m.in. na ograniczeniu możliwości dokonywania przez właściciela określonych działań. Ograniczenia te są niezależne od tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości, na której są umiejscowione urządzenia przesyłowe i nie są objęte treścią służebności przesyłu obciążającej tę nieruchomość. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera przekonujących argumentów wskazujących na potrzebę kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do przedstawionej problematyki na gruncie

niniejszej sprawy. Z motywów zaskarżonego postanowienia wynika, że sądy orzekające podzieliły pogląd wyrażony w przywołanym orzecznictwie uznając, że wobec czynnego charakteru służebności przesyłu powierzchnia nieruchomości zajęta pod służebność powinna umożliwić eksploatację przez przedsiębiorcę przesyłowego urządzeń, ich konserwację, naprawy, modernizację oraz usuwanie ewentualnych awarii. Wniosek o ustanowienie służebności przesyłu podlegał w tej sprawie oddaleniu, ponieważ nie zmierzał do zapewnienia prawidłowego korzystania przez przedsiębiorcę przesyłowego z urządzeń elektroenergetycznych, a nie dlatego, że przedmiotowa nieruchomość jest nieruchomością sąsiednią w stosunku do nieruchomości, na której są posadowione te urządzenia, co sugeruje skarżący. Wbrew twierdzeniom skarżącego, powyższą konstatację, że służebność przesyłu jest służebnością czynną, potwierdza także przywołany we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania fragment uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15 (OSNC 2016, Nr 12, poz. 144): „Jeśli urządzenie przesyłowe ma być położone przy granicy z inną nieruchomością, to oczywiście może się zdarzyć, że także tę nieruchomość trzeba obciążyć służebnością przesyłu; jej treścią będzie nie posadowienie urządzenia przesyłowego, lecz upoważnienie przedsiębiorcy do wchodzenia na nieruchomość w celu wykonania na niej niezbędnych robót.” .

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz uczestnika orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz § 10 ust.4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U z 2018 r., poz. 265).